

JULIJANS BANDZO

(1863–?)

Latgalē cienīts darbinieks, novada nacionālās atmodas laika celmlaužu palīgs bija priesteris Julijans Bandzo. Tauta gan viņa uzvārdu reti kad pareizi izrunāja, un Latgales draudzēs bieži vien varēja dzirdēt – tas labais baznīckungs Banza, Bonza, Bandža vai arī Bundzo.

Viņš dzimis 1863. gadā Lietuvā. Sākot ar 1884. gadu, J. Bandzo mācās Pēterpils Garīgajā seminārā, kur viņš sastopas ar Latgales dēliem Jāni Višņevski, Franci Trasunu un Andrievu Kantinieku, vienu gadu mācās kopā ar Andrievu Svikli.

Beidzis semināru 1887. gadā, Julijans Bandzo ar kursabiedru Jāzepu Andžejevski ierodas Latgalē un uzsāk kalpošanu šejienes draudzēs. Pirmā ir Pildas draudze, kur viņš kalpo 1888.–1898. gadā. Pildā arī aizsākās vēlāk Latgalē tik populārā garīdznieka sabiedriskais darbs. Ludzā tai laikā par dekānu ir Jānis Višņevskis. Ludzā pastāvīgi viesi ir: Aleksandrs Platpīrs, Francis Trasuns, Andrievs Kantinieks, tikpat gaidīts ir arī Pildas prāvests Julijans Bandzo.

Kopš Pēterpils laikiem viņus visus saista ne vien draudzība, bet nacionālās un sabiedriskā darba intereses, ko nespēj šķirt nekādas intrigas. Pie dekāna J. Višņevska notiek nopietnas pārrunas, kas vēlāk ir ierosinājums daudziem kultūras pasākumiem Latgalē un arī Pēterpilī, kur 19. gs, beigās izveidojusies latgaliešu kolonija.

Ignats Kancāns (Bērzgalē ieradies no Preiļu pagasta) visbeidzot nopircis Ivanovas muižas centru. Tā noslēdzies Bērzgales prāvesta J. Bandzo ievadītais muižu pirkšanas darbs.

Bet prāvesta aktīvo sabiedrisko darbību daudzi iztulkoja ne-labvēlīgi. Un 1910. gadā viņš tiek pārcelts uz Landskoronas draudzi. Iesāktais darbs Bērzgales draudzē apstājas. Toties uzgavilēja Landskoronas draudze. Laikrakstā »Drywa« (1910, 26. aug., Nr. 52) par to var lasīt: »Ar baznīckunga J. Bandzo atbraukšanu uz mūsu draudzi sākās pavisam jauns virziens mūsu draudzē. Jāatzīst, ka tam jaunajam strādniekam ļoti grūti tik ātri visu landskoroniešu draudzi pakustināt un pacelt no miega. Mūsu draudze pieder pie tumšajiem kaktiem. Līdz šim te nebija nekādu latviešu avīžu un grāmatu. »Gaismai«, »Sāklai« un »Auseklim« nebija laimes apciemot mūsu draudzi. Ar »Drywu« tāpat. Bet šī pēdējā ir laimīgāka, jo tagad ir sagaidījusi to jauko dienu, kad tā var iet te un nekas tai ceļā nestājas.«

1914. gadā J. Bandzo no Landskoronas pārcēla uz vēl attālāku nomali – Rosicas Trīsvienības baznīcu Drisas-Sebežas dekanātā. Šeit viņš kalpoja par administratoru. Viņa vikārs bija Staņislavs Možeiko. Apkalpot vajadzēja Balinas, Bigosovas un Nevļānu kapliču.

Nodibinoties Latvijas brīvvalstij, priesteris Julijans Bandzo kalpoja Jezupovas draudzē (1921.–1922. gads).

Avots:

Budže, Alberts. Latvijas Romas katoļu priesteri / Alberts Budže.- Rēzekne : Latgales kultūras centra izdevniecība, 2010. – 2. sēj.- 25.- 27. lpp.